

Zeven met een strik er om ...

Nieuwsbrief maart 2011
Tuma Viela

De regen klettert op het rieten dak van mijn hut, al dempt de lokale dakbedekking het geluid... Een handdoek voor de deur met enorme kieren -door de droogte van de afgelopen maanden ontstaan- moet het binnenstromende water absorberen en zittend op mijn matras op de grond met mijn laptop op schoot glimlach ik in mezelf... Jammer dat het avond is anders zouden heel veel kinderen en grote mensen nu met hun regenjas aan de straat op gaan. Niet te geloven hoe populair dit kledingstuk in korte tijd is geworden! We dachten nog wel met elkaar dat we in het droge seizoen in ieder geval weinig regenjassen hoefden te maken maar niets bleek minder waar te zijn en nu al, in dit eerste kwartaal van 2011 hebben we er al meer gemaakt dan in het hele afgelopen jaar! En tot nu toe is er overdag nog geen drup gevallen! Een enkel buitje in de nacht en dus hangen die honderden regenjassen nog steeds droog te wachten op de dag dat ze eindelijk gedragen kunnen worden. Sumaya, die de hergebruiker onder de hergebruikers is, maakt vele hoeden en petten van kleine stukken afval die na het maken van de regenjassen, de schooltassen en de grote opbergtassen als restjes overblijven en met dat hoofddekseel, gecombineerd met de regenjas zien de kids er uit als een plaatje! Het is wel zweten geblazen in die dingen en ze staan behoorlijk stijf uit, want het is natuurlijk geen 'Gore-Tex', maar daar hebben ze hier nog nooit van gehoord dus is iedereen heel tevreden met deze bijna waterdichte jas.

Dat we vele malen op de TV te zien zijn geweest, te horen waren op de radio en dat er over ons geschreven is in het landelijke Ghanese dagblad heeft er zeker toe bijgedragen dat steeds meer kleine en grote mensen de weg naar de werkplaats hebben gevonden. Er zijn al weer honderdduizenden zakjes verzameld en de medewerkers van de werkplaats werken zich een slag in de rondte om elke week de opdrachten maar weer te kunnen afleveren. Wat heerlijk dat we door alle support weer hele dagen kunnen werken anders konden we nooit aan de steeds grotere vraag naar onze producten voldoen! We hebben nu door de geweldige aanloop wel een kleine selectie gemaakt van de producten die we vervaardigen omdat alles maken nu echt teveel wordt.

Zaterdags is de stoet uitgelaten kinderen met hun 'handelswaar' op weg naar ons een lust voor het oog. Als één kind iets komt inleveren komt er altijd wel een rits nieuwsgierige broertjes en zusjes mee dus is de slingerende rij wachtende kids soms lang... Lang en levendig! De 'uitgifte-balie' is nu in de smalle doorgang achter de werkplaats -begrensd door het achterliggende compound house- waar een streep schaduw iets verkoeling biedt en het allemaal beter te overzien is; er staat een tafel met onze producten erop, grote graanzakken ernaast voor de zakjes, de grote prullenmand voor het afval en de vele regenjassen op een rij aan spijkers gehangen die we in de daklijst hebben geslagen. Sadik zit aan de 'ingang' en helpt één voor één de kinderen uit de rij; checked of de zakjes goed gewassen zijn, het juiste aantal wordt ingeleverd en helpt mee om het allemaal goed voor elkaar te maken als iets niet helemaal in orde is. Als ze deze

'controlepost' zijn gepasseerd kunnen ze eindelijk even zitten op de nieuwe bankjes die we aangeschaft hebben en schuiven die kontjes elke keer een stukje op, steeds dichterbij mij toe... Ik voel me soms net een dokter in een wachtkamer vol wachtende patientjes! "Who's next?..."

Téveel leuke dingen meegemaakt om ze allemaal te noemen, maar om toch even een indruk te krijgen volgen hier een paar momentopnamen:

Een jongetje sleept op het onderstel van een kapotte stofzuiger zijn zak met zakjes achter zich aan en een ander kind zet zuchtend de zware bak met duizend zakjes voor haar neer die ze in wil wisselen voor zeildoek voor haar moeder. Sadik heeft een kleuter doorgelaten die eigenlijk de criteria niet had doorstaan, maar wie stuurt nou zo'n kind weg die in het vederlichte zakje dat ze me verlegen aanbied precies zeven zakjes heeft zitten, elk afzonderlijk omwikkeld met een prachtige strik van kleurige restjes stof...! Die heeft de klok horen luiden... Ik vertel haar vriendelijk hoe het eigenlijk had moeten zijn en met grote ogen kijkt ze me niet begripend aan... Ik vraag nog zachtjes of ze het een volgende keer iets beter zou willen doen maar stralend glipt ze al langs me heen met een school-etui. Weer zo'n item dat het verrassend goed doet! (zie resultaten.)

Twee oude mannen, vaste klanten, komen elk weer met een zak met vijfhonderd keurig gewassen en omwikkelde zakjes. Ze laten elke week een regenjas maken voor één van hun familieleden die over het hele land verspreid wonen. Ze hebben er lol in, nemen hun "regenjas van de week" mee onder hun arm en nemen afscheid met een 'tot volgende week'! Een leraar komt voor de tweede keer in één week namens een aantal van zijn leerlingen zakjes brengen voor schooltassen. Hijzelf woont in Tamale maar de school is vijftien kilometer hier vandaan in een klein dorpje. Hij informeerde de kinderen hoe ze een product van onze werkplaats konden verdienen en zette in dat dorpje dus ook de kinderen aan tot het rapen van zwerfafval. Hij heeft zichzelf opgeworpen tot 'doorgeefluik' om de kinderen te helpen... Wat een fijne meester!

Een tiener komt haar portemonneetje laten zien. "Zelf gemaakt!" zegt ze trots! Het was niet eenvoudig om de rits in het waterzakje te naaien zegt ze, maar ze is heel blij met het resultaat en wilde dat graag met ons delen!

Een andere leerkracht komt met twee van zijn leerlingen. Hij verteld dat de leerlingen van zijn klas de zakjes voor hem verzameld hebben voor een regenjas, maar dat hij moest beloven dat hij voortaan ook als het regent gewoon naar school moet komen om les te geven...

Half maart was het een 'topzaterdag' met meer dan driehonderd kinderen die of iets kwamen brengen of iets kwamen ophalen en ik zal je vertellen dat ik kapot ben na zo'n dag! Moe maar voldaan heet dat! De leraren hier staakten voor een beter loon en dus maakten de kinderen van de nood een deugd en hadden ze alle tijd om in deze schoolvrije weken de straat op te gaan en zakjes te verzamelen. Dat was in het weekend dat Daan Vermeer, een bestuurslid van onze stichting een kijkje kwam nemen en het was fijn om hem te laten zien waar we mee bezig zijn, waar de knelpunten liggen en te brainstormen over mogelijke oplossingen. Onze grote voorraad zakjes bijvoorbeeld wordt nu echt een probleem. De veranda waar we eigenlijk moeten werken als het regenseizoen echt losbarst ligt werkelijk tot aan de nok toe gevuld met zakken zakjes en daar moet een oplossing voor komen. We hebben de Assembly-man van onze wijk erbij gehaald en die heeft gezegd dat hij langs wil komen met iemand van de gemeente die 'environmental issues' in zijn portefeuille heeft om te kijken wat

we hier mee aan moeten.

Er is een groot waterprobleem op dit moment in Tamale en ook wij hebben daar mee te kampen. We hebben namelijk iedere dag water nodig om de zakjes te wassen. De centrale waterpomp is kapot en al weken schijnt die niet te repareren te zijn dus moet iedereen ontzettend ver zeulen met bakken en jerry-cans om heel ver weg nog enig vocht te bemachtigen. Vies open water wordt tot op de laatste drup leeggeschept en honderden mensen staan hele dagen in rijen bij een pomp waar nog een piesztraaltje water uitdrupt... Urenlang duwden Sadik en Fawzia een kar met vaten door de hitte naar de werkplaats om voor een paar dagen weer vooruit te kunnen. En nu willen ze ineens de waterzakjesprijs ook nog gaan verhogen van 5 pesewa's naar 10 pesewa's per zakje... Een ramp voor velen! Want met de slechte economie wordt zuiver water drinken nu voor velen onbetaalbaar. En wat voor effect zal dit gaan hebben voor ons? Minder waterzakjes op straat zou natuurlijk geweldig zijn, maar men gaat waarschijnlijk meer over tot het drinken van het lokale water wat, in zeg maar boterhamzakjes verpakt wordt waar de werkplaats niets mee kan... We zullen het gaan zien in de komende maanden! Het leidt in ieder geval ook weer tot nieuwe ideeën en we zijn aan het uitvogelen hoe we een flessentas kunnen maken voor de kinderen zodat ze als ze naar school gaan een flesje water mee kunnen nemen van thuis die hergebruikt kan worden en zo wordt hopelijk de berg 'boterhamzakjes' iets minder hoog...

Hoewel de werknemers van Tuma Viela stuk voor stuk ontzettend hard werken, valt het nog steeds niet altijd mee om als één goedwerkend team te opereren. Fawzia en Latif maken hoofdzakelijk schooltassen en grote opbergzakken, Hamdia en Rahinatu zorgen voor de regenjassen en Sumaya vervaardigt hoeden, petten en school-etuis. Diegenen die de stroken zakjes naaien staan garant voor het zeildoek en voorzien de anderen van materiaal. Men is soms erg op zijn eigen product gericht en is pas tevreden als de voor hen afzonderlijke opdrachten af zijn. Het blijft moeilijk voor velen om naar het grote geheel te kijken. Als bijvoorbeeld alleen de schooltassen af zijn, is dat slechts een half compliment waard voor de werkers daaraan als de regenjassen er niet voldoende zijn en andersom geldt hetzelfde. Maar men ziet het nog steeds vaak als 'voor een ander werken' als we ons even allemaal moeten inzetten om bijvoorbeeld materiaal te maken voor het zeildoek. Verstopte dozen zakjes en rollen aan elkaar genaaide stroken voor 'eigen gebruik' tover ik vrolijk weer tevoorschijn en wijs hen er steeds op ook te letten op anderen die misschien even hulp nodig hebben, en dat het pas een succesvolle werkweek is als alle producten geleverd kunnen worden!

Ik heb gemerkt dat een bepaald organisatorisch vermogen moeilijk aan te leren is dus laat ik het vooralsnog gewoon steeds maar weer zien door zelf hierin actief te zijn en te vertellen waarom ik bepaalde dingen op een bepaald moment doe. Het is goed om te weten dat ik straks weer voor een maandje in Holland zit en ze alles zelf weer zullen ervaren en oplossingen moeten zoeken. Ik moet dan weer loslaten en het team het weer oppakken!

Over de voorlichting die we zo graag zouden willen geven aan de kids ben ik nog niet helemaal tevreden. Natuurlijk laten we door onze manier van werken de kinderen zien en ervaren wat een troep er op de straat gegooid wordt maar als ze de consequenties er niet van weten en ze zo gewend zijn aan het beeld van rotzooi overal dan verander je dat 'wegwerpgedrag' zo maar niet... Natuurlijk

proberen we zo veel mogelijk de kids op de effecten van zwerfafval te wijzen als ze hun zakjes komen brengen of hun product op komen halen, maar als er zoveel belangstelling is op zaterdag en de straat volloopt dan kun je er niet uitgebreid bij stilstaan en de kids uren in de brandende zon laten staan! We moeten hier een vorm voor gaan vinden en proberen er tijd voor vrij te maken. Maar we kunnen nu eenmaal niet alles! Ik droom wel eens stiekem van een groter onderkomen waar werken en voorlichting geven naast elkaar plaatsvinden. Waar een groot lokaal bij is waar we groepen schoolkinderen kunnen ontvangen, maar waar we ook de vrouwenvereniging, de moslimraad, de buurtgroepen en noem maar op, voorlichting en informatie kunnen geven over hoe beter om te gaan met het milieu. Hen de mogelijkheden laten zien wat we met de door henzelf verzamelde waterzakjes kunnen doen in de werkplaats en zo de kinderen maar ook de volwassenen bewust maken wat we zelf kunnen doen om Tamale een leefbaarder, gezonder en schoner thuis te laten zijn!

Er ligt een prachtig plan voor de boodschappentassen op de schappen in de werkplaats, maar vooralsnog komen we daar nu niet aan toe... Zodra het wat rustiger wordt willen we ook daar serieus mee aan de gang en zullen jullie daar meer van horen! Het ziet er echt hartstikke goed uit! "Di Viela Pam" zoals ze hier zeggen!

Eigenlijk kan ik nog wel een tijdje doorgaan... Er valt nog zoveel te vertellen! Maar ik laat het hier voorlopig bij. Ik ga de handdoek uitwringen, de deur opengooien, mijn matras naar buiten slepen en slapen onder de sterren... Het is alweer droog... jammer!